

Ast/Utr

Det II

5/5 1965

Ref: Kn P G Björlin

P6/
/h

AK
G.G.
Ju

Aster Jun 9 stridsf.

UT
GR

PM angående viktigare handlingar och beslut om strv. S.
I denna PM äro viktigare handlingar och beslut upp-
tagna i kronologisk ordning. Under varje rubrik är en
kort sammanfattning av huvudinnehåll.

Okt 1956

Anmälan om uppfinning.
Edir Berge till KATF.
(KATF nr FA/CH 3:1)

Maj 1958

PM angående akv, lvkv och strv enligt tygmaterielplan
1958 - 66.

(KATF 2/5 1958 nr FA/FB:AH 10:26)

"Olika alternativ för anskaffning av ny strv".

Maj 1958

Stridsvagnsfrågan i tygmaterielplan 1958 - 66 S.

(Ast/Utr 13/5 1958 nr H 60:1)

"Kostnader för anskaffning av strv enl alt Adam samt
Ast/Utr förslag".

KATF har i PM 2/5 1958 (överlämnat Ast/Utr 5/5 1958 efter
beslut av chefen för Centralplaneringen) lämnat vissa upp-
gifter angående möjligheterna att genomföra tygmaterielplan
58-66 bl a i vad avser strv.

De av KATF angivna leveranstiderna innebär att

en strv av svensk konstruktion kan levereras åren
1963/64 - 1965/66 med ca 40 vagnar/år, d v s totalt
140 vagnar,

en strv av utländsk konstruktion kan levereras under
åren 1963/64 - 1965/66 med i stort önskad leveranstakt,
d v s det totala behovet kan tillgodoses.

Om man sålunda önskar genomföra strvprogrammet enligt de
hitillsvarande planerna för alternativ Adam inom den ak-
tuella tidsperioden, kan endast alternativet med strv av
utländsk konstruktion eller en kombination av båda alter-
nativen ifrågakomma. I båda fallen blir leveranstiderna

förskjutna till vad som ur operativ synpunkt krävs. Under förutsättning att leveransförhållandena icke förändras kan den föreslagna organisationen genomföras.

I alternativ Adam har hittills räknats med en anskaffning (exklusive ersättningsreserv) ca 110 strv med å-pris ca 1,5 mkr (svenskt projekt) och ca 260 strv med å-pris 0,84 mkr (utländsk strv i samma prisåke som strv B1). Den förstnämnda vagnen var avsedd för kärstrvcomp, den sistnämnda för pbrig.

KATF har i ovan nämnd PM angivit följande å-priser:

svensk strv med torn	1,5 mkr
utan torn	1,1 "
utländsk strv	1,1 "

å-priserna innebär att det antal strv, som kunna nyan- skaffas inom ramen, blir något lägre än planerat. An- talet blir beroende av vilken typ (kombination av typer) som väljes. De viktigaste alternativen framgår av nedan- stående tabell:

Alt	Strv B1- typ	Svensk strv		Utländsk strv	Summa
		med torn	utan torn		
(Adam)	(260)	(110)			(370)
1				350	350
2			110	240	350
3		110		200	310

Sammanfattning och förslag

Av det evanstående framgår att följande alternativ främst böra övervägas vid genomförande av strvprogrammet i tyg- mtriplan 1958 - 66 S.

Alternativ	Strv	Antal	Leverans
I	ny	samtliga	tidigast 1963
II	befintlig	ca 100 st	under 1960
	ny	resten	tidigast 1963
III	befintlig	ca 200 st	under 1960-61
	ny	resten	tidigast 1963

Eftersom tidskillnaden är liten (1960-1963) synes -
under förutsättning att de i tabellen angivna tidpunkterna
för leverans visa sig hållbara -

alt III icke böra ifrågakomma
alt II möjligen böra -"- och
alt I helst -"- -"- .

Om risk föreligger att de angivna tidpunkterna för leve-
rans av ny strv kunna förskjutas till efter budgetåret
1963/64 kommer frågan i ett annat läge. Krigsberedskaps-
skäl nödvändiggöra därvid att anskaffning av strv på-
börjas snarast. Under sådana förutsättningar bör

alt I icke ifrågakomma
alt III möjligen -"- och
alt II helst -"- .

Leveranser av ifrågavarande storleksordning komma all-
tid att påverkas av faktorer som icke kunna förutses
lång tid i förväg. Tidsangivelser på lång sikt kunna
därför endast bli ungefärliga och risk för förseningar
förefinnas. Med anledning härav förordar Ast/Utr alt II.

Juli 1958

CA hemställer till KATF att förbereda köp av ca 100 strv
101 eller 81 samt att parallellt härmed fortsätta projek-
tering av en ny svensk strv. Verksamheten inriktas på
leverans av ca 300 strv. Slutförd 1/7 1966.
(Ast/Utr 1/7 1958 nr H 60:1)

Nov 1959

Stridsvagnsfrågan i tygmaterielplan 1960 - 69.
(Ast/Utr 17/11 1959 nr H 60:1)

CA hemställer att KATF en möjligt före 6/12 1959:

- a) presenterar tidsplan för leverans av stridsvagn typ S,
- b) bedömer leveransmöjligheter och tidpunkt för leverans
av en ny utländsk stridsvagn,
- c) undersöker möjligheterna för ytterligare anskaffning av
140 st (alt 90 st) strv 101 med leverans successivt 1961 -
1964.

Dec 1959

FM rörande leveransutsikter för strv.

(KATF 9/12 1959 FA/FB:A H 2002:2-1)

KATF svar på CA hemställan 17/11 1959.

KAT/7a PM rörande leveransutsikter för strv8.

"Efter vad för närvarande kan överblickas torde dock - därest icke några allvarigare oförutsedda svårigheter uppstå - tidsplanen kunna följas i stort även i fortsättningen.

Enligt denna har beräknats en provserie - "0-serie" - av 10 vagnar levereras ungefär i mitten av 1963 och att leverans av huvudserien kan börja under 1964 med successivt stegrade månadsleveranser till ett sammanlagt antal av 300 vagnar intill 1/7 1966." _ _ _ _ Bofors _ _ _ _" finnes resurser för att - en så blir nödvändigt - leverera 0-serien ungefär 2. kvartalet 1963 och sedan 80 - 130 strv före utgången av 1964. "Bolaget har emellertid framhållit, att en dylik forcering i varje fall vid det högsta alternativet innebär en ur tillverkningsekonomisk synpunkt ogynnsam koncentrerings av tillverkningen, då mot slutet av 1964 ända upp till ett 80-tal vagnar skulle komma att samtidigt vara under montering. Fördelaktigare vore att sprida leveransen över något längre tid såsom KATF ovannämnda tidsplan avser.

Bofors räknar vidare med att erhålla successiva uppdrag av KATF att förbereda tillverkningen i så god tid, att bolagets materielbeställningar (materielreservationer) för 0-serien kan läggas ut under tiden 1.10.1960 - 1.4. 1961 och för huvudserien successivt från 1.4. 1961, d v s att vissa av dessa materielbeställningar (i första hand stålgiutgods, smide och pansarplåt) göres, innan provning av de kompletta försöksvagnarna (2 st) och godkännande av S-vagnstypen för en serietillverkning kunnat ske. Provning av försöksvagnarna avses påbörjas under första kvartalet 1961.

Maj 1960

Preliminär taktisk-teknisk målsättning för ny strv.
(Ast/Utr 24/5 1960 nr H 21:27)

Juni 1960

VPM om strv S, startorder för tillverkning av O-serie.
(KATF 15/6 1960 nr FA H 1100:1-31)

"Om inga oförutsedda hinder möter, synes leverans av vagnarna kunna ske i ursprungligen beräknad tid under II. och III. kvartalet 1963. Kostnaderna har beräknats uppgå till för Bofors och Landsverks arbeten högst 15 mkr samt för Velvos och Rolls Royce* arbeten högst 12 mkr. I den senare summan har dock inkluderats utvecklingskostnader, som berör alla övriga i tygmatriplanen ingående nya stridsfordon, varjämte inkluderats kostnaden 1 mkr för motorer, som KATF redan beställt hos Rolls Royce via brittiska War Office. Av angivna 12 mkr bedömes skäligen att ungefär 2/3, d v s 8 mkr, hänföres till strv S. Utöver här angivna kostnader torde tillkomma kostnader om 3 å 4 mkr för av KATF på andra håll anskaffad eldledningsmateriel m m. Maximikostnaden för O-serien kan således beräknas bli 15 + 8 + 4 = 27 mkr.

Juni 1960

Första beställning av strv S.
(KATF 22/6 1960 CP/H 800:100)

"Totala beställningskostnaderna för den planerade stridsvagnanskaffningen t o m budgetåret 1968/69 torde - trots det höga å-priset för de första vagnarna - ej överskrida de i materielplanen beräknade".

Juni 1960

Yttrande över första beställningen av strv S.
(Ast/Utr 30/6 1960 nr H 21:27)

"Ställning till val av en blivande strv kan emellertid icke tas förrän försök utförts med redan beställda försöksvagnar av typ S samt undersökts vilka utländska strv som kan bli aktuella för anskaffning. Nämnade försök bör - om leverans av försöksvagnarna sker planenligt - omkring 1/10 1961 ha genomförts i sådan utsträckning att definitivt beslut om fullföljande av O-serie kan föreligga.

Om försöken skulle ge till resultat att strv S icke är en tänkbar framtida strv bör med hänsyn till de höga kostnaderna framtagna av O-serien icke fullföljas. Möjlighet bör därför finnas att avbryta framtagnet av O-serien med minsta möjliga ekonomiska förlust.

Med anledning av vad ovan sagts tillstyrker chefen för armén att åtgärder vidtas för framtagande av en O-serie om 10 st strv typ S i enlighet med leveransplanen. Innan ställning kan tas till ett fullföljande av O-serien måste dock försök utföras med de försöksvagnar som levereras 1961. Om strv S icke avses anskaffas bör framtagande av O-serien kunna avbrytas på gynnsammast möjliga villkor."

Juli 1961

Stridsvagnsfrågan i tygmaterielplanen 1960 - 69.

(Ast/Utr 4/7 1961 nr X 60:1)

"2) Enligt leveransplan 1959 - 69 bedömdes att stridsvagn S såväl ur ekonomisk som teknisk synpunkt skulle kunna levereras enligt nedanstående tabell.

	63/64	64/65	65/66	66/67	67/68	68/69	69/70
Antal	-	30	60	60	80	80	58

3) I svar på remiss angående pansartruppernas krigsorganisation angav KATF (OP/H 160:15 15/12 1961) beträffande leverans av strv S att " - - - den bedömdes, om förestående prov m m utfalla positivt, kunna levereras med början första halvåret 1967 och slutlevereras under budgetåret 1971/72".

Denna senare leveranstidpunkt grundades på att fullständiga försök skulle genomföras med försöksvagnar S I och S II och beslut kunna fattas omkring 1/1 1964.

4) Beträffande utländsk strv angavs i PM 9/12 1959 att "Inköp av en ny utländsk stridsvagn bedömdes kunna ske tidigast 1964 - 65".

Chefen för armén är icke beredd att acceptera en försening till 1967 av pansarbrigadernas förstärkning. Följande leveransplan bör eftersträvas:

	63/64	64/65	65/66	66/67	67/68	68/69	69/70
Antal	-	30	60	80 ¹⁾	80	80	38

1) Ökning från 60 st till 80 st i förhållande till leveransplan 1959 - 69.

Av KATF ovan redovisade yttranden framgår att två huvudalternativ synes föreligga:

Alt I

En utländsk stridsvagn anskaffas till lämpligt antal med

leverans 1964/65 - 1966/67. Med hänsyn till de organisatoriska kraven synes en storleksordning av ca 200 vara lämplig. Den fortsatta anskaffningen kan alternativt utgöas av strv S eller av utländsk vagn.

Alt II

Beslut fattas under 1961 om anskaffning av strv S varvid de eftersträvade leveranstiderna synes kunna uppnås.

Med hänsyn till att strv S - såvitt för närvarande kan bedömas - bäst synes motsvara den taktisk-tekniska målsättningen för ny stridsvagn, bör alt II i första hand eftersträvas. Valet påverkas emellertid i hög grad av bl a anskaffningskostnaderna.

Med anledning av ovanstående hemställer chefen för armén att KATF före 1/10 1961 närmare utreder tänkbara anskaffningsalternativ för att ovan angiven leveransplan skall kunna uppnås samt de tidpunkter, vid vilka chefen för armén beslut måste föreligga i de olika alternativen.

Nov 1961

Stridsvagnsfrågan i tygmaterielplan 1960 -69.

(KATF 1/11 1961 GP/H 1004:110)

KATF preliminära utredning med anledning av CA hemställdan 4/7 1961.

Då utredningen visar, att det är möjligt att i huvudsak uppfylla både den taktisk-tekniska målsättningen och fordringarna på leveranstakt vid anskaffning av strv S, har KATF för närvarande icke närmare undersökt möjligheterna av någon provisorisk lösning i form av anskaffning av äldre stridsvagnar. Även om en sådan anskaffning skulle visa sig vara genomförbar, varvid kostnaden per vagn utan tvivel blir relativt låg, har alternativet på grund av de stora avvikelserna från målsättningen bedömts ge utbyte av alltför kortsiktigt värde.

10. Sammanfattning

De alternativ till anskaffning av en ny stridsvagn, vilka befunnits motiverade att närmare överväga, har varit strv S och Chieftain. Ifråga om kostnader synes dessa vagnar vara ungefär likvärdiga. I övrigt, vad beträffar leveransmöjligheter och tekniska egenskaper, framstår strv S som fördelaktigast.

En C-serie av strv 3 är tidigare beställd och beräknas stå till förfogande för befälsutbildning, utveckling av stridsteknik m m från våren 1964. Leverans i övrigt kan ske i huvudsak enligt CA Snokemil under förutsättning av materialbeställning för 70 vagnar före 1.3.1962 och komplett beställning senast 1.11.1962. En förskjutning av första leverans med ca 9 månader fram till årsskiftet 1965/66, varvid komplett beställning kan ske omkring 1.7.1963, skulle dock ge värdefulla ökade möjligheter att dra nytta av erfarenheter från försök och tillverkning av C-serie. En sådan senareläggning förordas. Kostnaderna blir högre än vad ursprungligen uppskattats, enligt preliminära uppgifter ca 1,5 mkr per vagn, vertill kommer kostnader för reservdelar, verktyg och ammunition. Mer exakta uppgifter om kostnaderna kan icke lämnas förrän förhandlingar med leverantörerna ägt rum. Dessa förhandlingar måste föregås av överläggningar inom arméledningen beträffande teknisk målsättning för serietillverkade vagnar, normer för reservdelsanskaffning m m samt total kostnadsram för hela anskaffningen.

Nov 1961

PM rörande fortsatt handläggning av anskaffningsfrågan
i vad avser huvudstridsvagn.

(Ast/Utr Det II 30/11 1961 Kn Brundia)

Vid föredragning inför chefen för armén 20/11 1961 redovisades läget beträffande anskaffningen av ny huvudstridsvagn. Under föredragningen, som var av huvudsakligen teknisk natur, fattade chefen för armén beslut angående ärendets fortsatta handläggning fram till slutligt avgörande. I föreliggande PM redovisas föredragningen i sammanfattning samt beslutade riktlinjer för det fortsatta arbetet.

1.6. Förslag till åtgärder - C Ast/Utr

Anskaffning av stridsvagn, som kostar 1,6 mkr mot i planen hittills beräknade 1,1 mkr, ger en brist på 200 mkr. Att öka arméns ram med detta belopp bedöms - bl a m h t arbetet inom Ag ÖB-62 - vara helt uteslutet. Strvanskaffningen måste därför inrymmas inom arméns nuvarande ram.

Vi är inte beredda att nu lägga fram något förslag för arméchefen har problemet skall lösas. Före ett slutligt ställningstagande är det nödvändigt att göra en del kompletterand

undersökningar m m.

Tidsförhållandena är följande:

Av beredskapsskäl är det önskvärt, att snarast kunna genomföra en förstärkning av pansarorganisationen. Försening i den leveransplan, som GA önskar, bör därför med alla medel undvikas.

För att tygmaterielplan 63-72 skall kunna utarbetas fordras ett ställningstagande till dels pansarorganisationens omfattning, dels å-prisfrågan. Preliminärt beslut måste föreligga omkring 15/1 1962.

Bl a följande förhållanden måste klarläggas under nära samarbete inom arméledning och med FOA.

1.6.1. Kan å-priset på strv S nedbringas?

1.6.1.1. Kan kraven i den taktisk-tekniska målsättningen sänkas? Vilka är i så fall minimikraven? (Ast/Utr)

1.6.1.2. Kan komponenter i strv S, som ej är direkt avhängiga av målsättningen, förenklas eller uteslutas? (KATF)

1.6.1.3. Kan reservdels- och verktygsbehoven sänkas? (KATF)

1.6.1.4. Kan nu angivna riktpriiser ytterligare nedbringas? (

1.6.2. Vilket maximipris kan accepteras för strv S?

Vid en jämförelse mellan de enskilda vagnarna synes det sannolikt att strv S är att föredra. Men antalet vagnar, som kan användas inom en fast ram, spelar en betydande roll.

Det bör därför göras en stridsekonomisk värdering mellan de pansarorganisationer, som inom en fast ekonomisk ram (400 mkr för strg), kan byggas upp i olika anskaffningsalternativ (Ast/Plan). Detta blir en översyn och en komplettering av studiegruppens 2 arbete, där det nu är möjligt att använda bättre definierade utgångsvärden.

De alternativ, som bör provas torde vara strv S, strv 101, M 60 och Europa-Panzer. För strv S bör alternativa å-pris väljas (1,1 - 1,3 - 1,6).

Vid bedömning av den stridsekonomiska värderingens resultat måste hänsyn tas till återverkningarna på längre sikt (moder nitetsnivå och "utvecklingsutrymme" i de olika alternativen)

1.6.3. Kan inom materielplan 60-69 medel överföras från andr

objekt till strv S? (Ast/Utr)

1.6.3.1. Inom pansar (pv-)området (pvrobot, 9 om pvpjäs, pbv, plvvagn t e)?

1.6.3.2. Inom övriga områden (arméflyg, tgfonden, bromtrl, an t e)?

1.6.4. Utländska alternativ

För den stridsekonomska värderingen erfordras bl a realistiska å-priser för strv 101, M 60 och Europa-Panzer. Ett säkrare och mer fullständigt underlag beträffande leveransmöjligheter och beställningstidpunkter erfordras också före principbeslut. (KATF)

De förslag, som C Ast/Utr framförde angavs inte i alla avseenden genomarbetade, men C Ast/Utr föreslog att det fortsatta arbetet skulle drivas i princip enligt dessa förslag.

Slutligen ställdes en fråga - även om svaret ansågs vara givet: Skall vi omedelbart lägga ner all verksamhet på strv 101 eller åtminstone gå över till "sparläga"? En del pengar ansågs kunna vinnas på detta, om beslutet senare skulle bli en utländsk stridsvagn.

Med ett sådant beslut en ansågs tala, att vi redan 15/1 1962 bör ha framme ett betydligt bättre underlag för beslut. "Pengaförlusten" till dess torde vara minimal, varför C Ast/Utr föreslog att verksamheten på strv S skall drivas enligt plan.

2. Öftn synpunkter

Öftn framhöll att strv S borde fullföljas enligt plan. Kostnaderna hittills i form av förskott, beställningar m m är 39 mkr, varav 30 mkr redan är utgivna. Återstår 9 mkr. Investeras detta erhålls enserie på 10 vagnar, från vilka det vore ekonomiskt att avstå.

3. GA beslut

En utvärdering skall ske i enlighet med C Ast/Utr förslag. Strv S skall jämföras med vagnar i lägre prisklass.

Utgångsvärde skall vara en kostnadsram av 400 mkr. Stridsvagnsantalet är väsentligt. Därför måste priset på strv S pressas genom olika åtgärder. Om det icke är möjligt att på detta sätt nå ned till materielplanens å-pris kan det i sista hand bli fråga om att minska önskat antal strv.

På fråga av C KATF/SPP beslöt CA, att KATF bedömning av priser på utländska strv skall läggas till grund för vidare utredningar. Officiella offerter skall ej införas. Strv S-projektet skall fullföljas enligt nuvarande planer i avvaktan på resultatet av föreslagna utredning.

April 1962

Stridsvagnsansaffningen i transportplan 1963-72.

(Ast/Utr 24/4 1962 nr H 500)

"CA hemställer till KATF om vissa grunder för stridsvagnsansaffningen. Priset får inte överstiga 1,5 mkr. Leveranstidpunkt".

Aug 1963

Stridsvagn S typ A. produktionsförberedelser.

(KAF VPM 20/8 1963 nr PA H 1100:1-58)

Kalkyl på det totala vagnpriset.

Sept 1963

Stridsvagn S typ A. produktionsförberedelser.

(Ast/Utr 6/9 1963 nr H 503)

Förslaget angående produktionsförberedelser grundar sig på en kostnadskalkyl i vilken ingår offert från AB Bofors rörande stridsvagn S av specificerad typ. Denna synes inte till alla delar uppfylla vissa av målsättningens krav. Före en seriebeställning bör därför ytterligare bearbetning ske av den tekniska bestämmelser som lagts till grund för produktionsarbetet.

Mars 1964

Föredragning inför CA 3/3 1964 rörande anskaffning av strv S.

(Ast/Utr Det II 3/3 1964)

"6. Förslag till fortsatt handläggning av anskaffningsfrågan"

Med bakgrund av vad som nu föredragits föreslår staben följande fortsatta handläggning av anskaffningsfrågan.

a) Föreliggande slutliga taktisk-tekniska målsättning bör - efter erforderliga samråd - fastställas och utskändas snarast. Målsättningen avser som tidigare framhållits en stridsvagn, som skall ingå i krigsorganisationen 1967 och kvarstå minst 15 år som huvudstridsvagn. Målsättningen kan sägas ange kraven omkring år 1975. Om det fortsatta arbetet visar att alla önskemål inte kan tillgodoses av tekniska eller ekonomiska skäl på en gång är det nödvändigt att vissa avsteg från målsättningen sker i början av leveransen. Denna fråga bör tas upp i samband med att det slutliga tekniska underlaget utarbetas.

b) Nuvarande tekniska bestämmelse (utgåva 1) bör överarbetas innan den läggs till grund för en seriebeställning. Härvid bör utnyttjas de erfarenheter, som kan vinnas från vinter- och vårens försök, bl a den de första vagnarna i O-serien.

c) Sedan ny teknisk bestämmelse utarbetats av KATP och samråd tagits med ast, bör prisfrågan klarläggas.

d) Hittills talar allt för att strv S efter hand kommer att uppfylla målsättningens krav. Konstruktionen är emellertid inte helt utprovad. Fullständiga försök med alla delar av den slutliga konstruktionen skulle medföra senare leverans, än vad som nu är planerat. En leveransförseening är synnerligen ogynnsam med hänsyn till uppbyggnaden av ptrp krigsorganisation.

De delar av konstruktionen, som nu kvarstår oprövade, kommer - såvitt nu kan bedömas - att få en bra lösnig. Risker att låta beställa utan att avvakta ytterligare försök bedöms f n inte större än att den bör tas framför en leveransförseening orsakad av ytterligare prov.

Under förutsättning av acceptabelt pris och att möjligheterna att lösa mot, rfrågan är klarlagd bör seriebeställning ske senast vid sådan tidpunkt, att nu gällande leveransplan kan hållas, d v s senast 1/7 1964.

e) Slutligen föreslås, att ny föredragning sker så snart uppgifter från Volvo och Bofors bearbetas och de ekonomiska betingelserna klarlagts.

- Mars 1964 Uppgifter angående stridsvagn S och pansarbandvagn 302.
(Ast/Utr 12/3 1964 nr KH 500)
Uppgifter till PÖD ang strv S.
- Maj 1964 KAF skr till Konungen ang beställningsmyndigande.
(KAF 12/5 1964 GP/H 516:100)
- Maj 1964 Slutlig TEM för strv S.
(Ast/Utr 28/5 1964 nr H 503)
- Maj 1964 Anskaffning av strv S.
(Ast/Utr 29/5 1964 nr H 501)
CA hemställen till KAF om anskaffning av strv S.
Pris 1,89 mkr.

Förteckning över viktigare taktiska studier och tekniska utredningar om strv S.

- Juli 1958 MUR Studiegrupp 2 rapport.
(Ast/Utr N 1:206 3/7 1958)
- Dec 1958 MUR Studiegrupp 2. Utredning ang beväpning av strv m/ny.
(Ast/Pa 22/12 1958 nr N 1:6 bil N 3)
- Jan 1959 MUR Studiegrupp 2 rapport.
(Ast/Plan 31/1 1959 nr N 67:44)
- Okt 1960 Föredragning för försvarskommittén angående behovet av stridsvagnar.
(Ast/Utr 3/10 1960 nr N 21:27)
- Jan 1961 Strv S. taktiska studier.
(KATP/PAH 1100:1 2/1 1961)
- Jan 1962 Stridsekonomisk granskning av stridsvagnar.
(Ast/Plan 25/1 1962 nr N 0820)
- Febr 1962 Delresultat av stridsekonomisk granskning av stridsvagnar.
(Ast/Plan 10/2 1962 nr N 0820)
- Mars 1963 PM rörande anskaffning av stridsfordon m m i materielplan 63 - 72.
(Ast/Utr 12/3 1963)

Stridsvagnsbehovet i tvantriplan 1958 - 66.

Behov 1958	Slutläget 1966
4 st pbrig strv 81	4 st pbrig strv ny
2 st pbrig strv 74	4 st pbrig strv 81 (101-102)
	10 st kärstrvkomp strv ny
	8:a 400 strv S
	200 strv 81 (101-102)

Stridsvagnsbehovet enligt FB 63.

Behov 1964	Slutläget 1971
I. milo	I. milo
3 st pbrig strv 81 (101-102)	2 st pbrig strv 8
3 st kärstrvkomp strv 74	1 st -"- strv 102
	4 st kärstrvkomp strv 102
III. milo	III. milo
2 st pbrig strv 101 (74)	1 st pbrig strv 102
IV. milo	IV. milo
2 st pbrig strv 74 (101)	1 st pbrig strv 101
1 st kärstrvkomp strv 101	1 st -"- strv S
	4 st kärstrvkomp strv 101-102
VI. milo	VI. milo
2 st pbat strv 101 varav ett strvkomp vakantsatt	3 st pbat strv S (ett strvkomp strv 101)
3 st kärstrvkomp strv 74 (101)	
	8:a 300 strv S
	2.0 strv 102
	110 strv 101